

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 12C/92/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7709205979
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Edita Kušnírová
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2016:7709205979.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, sudkyňou JUDr. Editou Kušnírovou, v právnej veci žalobcov, v 1. rade Y. P. V., B.. XX.XX.XXXX, X. T., Y.. T. Č.. XXXX/XX, v 2. rade T. V., B.. XX.XX.XXXX, X. T., Š. XXXX/XX, v 3. G. T. V., B.. XX.XX.XXXX, X. T., Š. XXXX/XX, v 4. rade Y. V., B.. XX.XX.XXXX, T., Š. XXXX/XX, v konaní zastúpená splnomocnenou zástupkyňou, žalobkyňou v 2. rade, proti žalovanému Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu škody za nesprávny úradný postup s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd konanie zastavuje do výšky sumy 2.957,57 Eur, spolu s príslušenstvom.

Vo zvyšujúcej časti súd žalobu zamietá.

Náhradu trov konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Predmetom konania v danej veci bola náhrada škody z titulu zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup súdu, súvisiaci s konaním v dedičskej veci sp. zn. D/575/1996, vedenej pôvodne na Okresnom súde v Michalovciach.

Pôvodnými žalobcami v konaní bol žalobca v 1. rade - Y. P. V. a žalobkyňa v 2. rade - jeho matka X. V., B.. XX.XX.XXXX, ktorá v priebehu konania, dňa XX.XX.XXXX, zomrela.

Žalobou sa pôvodní žalobcovia domáhali, aby súd zaviazal žalovaného k náhrade škody v sume 13,443,50 Eur, so 6 % ročným úrokom z omeškania od 24.11.2008 do zaplatenia. Žalobu odôvodnili tým, že v dedičskej veci vedenej na Okresnom súde Michalovce, sp. zn. D/575/1996, vznikli prieťahy v konaní, nakoľko sa konanie viedlo od roku 1997 do roku 2007. Ani v čase podania žaloby nebolo skončené, čo bolo aj dôvodom pre podanie sťažnosti na Ústavný súd Slovenskej republiky. Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 211/07, bol Okresný súd Michalovce zaviazaný zaplatiť žalobkyňu v 2. rade finančné zadost'učinenie v sume 30.000,- Sk, z dôvodov prieťahov v konaní. Žalobkyňa dňa 20.05.2008 odoslala žalovanému žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, avšak žiadnu odpoveď nedostala.

V priebehu konania Y. P. V. písomne oznámil súdu, že žalobkyňa v 2. rade, X. V. zomrela dňa XX.XX.XXXX. Okruh dedičov L. X. V., bol oznámený súdu až po opakovaných výzvach súdu. Na základe univerzálnej sukcesie, súd ďalej konal so synmi, ako právnymi nástupcami zomrelej žalobkyne v 2. rade, a to s Y. P. V., pôvodným žalobcom v 1. rade, s T. V., B.. XX.XX.XXXX ako žalobcom v 2. rade a s T. V., B.. XX.XX.XXXX, ako žalobcom v 3. rade.

Tunajší súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 12C/92/2009 - 130 zo dňa 23.05.2011 tak, že žalobu zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal. Proti uvedenému rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia. Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 9Co/31/2011 - 159 zo dňa 28.03.2013 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. Dôvodom pre zrušenie rozsudku bola podľa odvolacieho súdu skutočnosť, že súd prvého stupňa si neujasnil otázku, či predmetom konania bol len nárok na peňažné plnenie v sume 16.401,07 Eur (13.443,50 Eur + suma 2.957,57 Eur), ktorú si uplatnili žalobcovia rozšírením žaloby, alebo či súčasťou náhrady škody, ktorú si uplatňovali v zmysle Zákona č. 514/2003 Z. z., bol aj nárok na peňažné plnenie v sume 16.401,84 Eur, uplatnený titulom náhrady za bezodplatné užívanie dedičského podielu matky žalobcov štátom, za obdobie 13 rokov od roku 1996 do podania žaloby. Z toho dôvodu bolo potrebné, aj napriek predchádzajúcim výzvam súdu na úpravu predmetu konania, trvať na tom, aby žalobcovia jednoznačne uviedli, čoho sa v konaní domáhajú.

Z podania zo dňa 27. 01. 2011 /bod 4 č. I. 72 spisu/, nebolo totiž zrejmé, či ide o rozšírenie žaloby, prípadne o zmenu skutkových tvrdení, na ktorých žalobcovia zakladajú nárok. V prípade spresnenia žaloby, bolo úlohou súdu prvého stupňa prihliadnuť na to, kto je žiadateľom predbežného prerokovania nároku a žiadosť posúdiť aj z hľadiska totožnosti obsahového vymedzenia nároku na náhradu škody. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že žalobcovia uplatnili nárok na súde bez predchádzajúceho predbežného prerokovania, postup súdu sa bude riadiť podľa ust. § 104 ods. 2 O. s. p. V tej súvislosti odvolací súd zdôraznil, že žalobkyňa stratila spôsobilosť byť účastníkom konania. Na jej miesto vstúpili jej právni nástupcovia, ktorí kým nebude pohľadávka prejednaná v dedičskom konaní, nemôžu s úspechom žiadať vo vlastnom mene zaplatenie peňažnej sumy.

Súd po vrátení veci doplnil dokazovanie v intenciách odvolacieho súdu a súčasne vychádzal aj z dokazovania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu prvostupňového súdu. V rámci doplnenia dokazovania bol vypočítaný žalobca v 1.rade Y. P.I. V., aj ako splnomocnený zástupca žalobcu v 2. rade, dožiadaným Okresným súdom Trebišov. Súd sa oboznámil so zapožičaným dedičským spisom pôvodne Okresného súdu Michalovce sp. zn. D/575/1996, prikázaným na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu v Rožňave pod sp. zn. 10D/124/2010 a s dedičským spisom po por. X. V. (pôvodná žalobkyňa), ktorý bol tiež prikázaný tunajšiemu súdu pod sp. zn.: 9D/117/2010 a s pripojenými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav.

V konaní predchádzajúcom rozhodnutiu súdu prvého stupňa, žalobcovia namiesto predloženia relevantných dokladov svedčiacich o vzniku škody, o jej výške, písomným podaním zo dňa 17.03.2010 rozšírili uplatnený nárok z pôvodnej uplatnenej sumy 13.443,50 Eur (vypočítanej ako 50 násobok minimálnej mzdy 268,87 Eur), o sumu 2.957,57 Eur, vypočítanú ako násobok minimálnej mzdy 268,87 Eur, za obdobie od 02.07.2008 do 09.06.2009. Počiatok uvedeného obdobia odvíjali od obdobia vzniesenia námietky sudcov Okresného súdu Michalovce, v dedičskej veci sp.zn. D/575/1996, do podania žaloby (09.06.2009). Uviedli, že ku škode došlo tým, že ich matka, pôvodná žalobkyňa v 2. rade, nemohla mať dedičstvo po por. X. X. vo vlastníctve, nemohla ho prenajať a inkasovať nájomné, najmenej v sume minimálnej mzdy, a to pre prietahy v dedičskom konaní. Podľa názoru žalobcov, došlo k pochybeniam v dedičskom konaní, okrem iných skutočností aj tým, že v dôsledku vykúpenia pozemkov na základe kúpnej zmluvy spísanej notárkou Y. T. W.D.Š., pôvodná žalobkyňa X. V., nenadobudla podiel, ktorý jej patril, pričom na uvedených pozemkoch bol zdroj pitnej vody, vlastníkom ktorého bol štát, ktorý nemal záujem o náležité preverenie daného stavu. Štát prišiel lacno k pozemkom a oklamal ostatných, predovšetkým dedičku X. V.. Štát naďalej užíva majetok, ktorý patrí uvedenej dedičke. Tento svoj názor odvodili zo spisu Okresného súdu v Michalovciach, o prejednaní dedičstva sp.zn. D/575/1996 po poručiteľke X. X., G. T., Z. XX.XX.XXXX.

Uznesením č. k. 12C/92/2009 - 65 zo dňa 11.01.2011 súd pripustil zmenu petitu žaloby - jej rozšírenie o sumu 2.957,57 Eur za obdobie od 02.07.2008 do 09.06.2009.

Pred nariadením pojednávania vo veci, súd opakovane uložil žalobcom predložiť relevantné doklady o spôsobe, ako dospeli k uplatnenej výške majetkovej škody, alebo akú nemajetkovú ujmu si uplatňujú, pokiaľ si nemajetkovú ujmu skutočne uplatňujú, pretože za prietahy v dedičskom konaní bola už priznaná nemajetková ujma v sume 30.000,- Sk Ústavným súdom Slovenskej republiky. Súčasne boli vyzvaní na predloženie nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Žalobcovia v 1. až 3. rade, prostredníctvom žalobcu v 1. rade, predložili Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, č.k. II. ÚS 211/07-26

zo dňa 20.11.2007 a Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II: ÚS/211/2007 - 42 zo dňa 21.02.2008.

Postup žalovaného v prípade predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, podaného dňa 20.05.2008 považovali za nenáležitý, pretože žalovaný sa v lehote do 6 mesiacov k žiadosti nevyjadril. Zdôraznili, že si uplatňujú len náhradu škody, nie nemajetkovú ujmu, pretože Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol o primeranom finančnom zadosťučinení. Náhradu škody odvodzovali od postupu Okresného súdu Michalovce a súdnej komisárky Y. W. v dedičskom konaní, č.k. D 575/1996. Vyjadrili presvedčenie, že tým, že dedičke X. V.D.W. nebolo uznané právo k parcele č. XXX v k.ú. X. B. C., vznikla jej škoda spôsobená bezodplatným užívaním pozemku v sume 16.401,84 Eur. Prepočet tejto škody vykonali žalobcovia použitím vlastných údajov a vlastného prepočtu (podľa priemerného zárobku v národnom hospodárstve - 105,14 Eur mesačne) za obdobie od roku 1996 do roku 2009 v sume 1.261,68 Eur ročne, za 13 rokov konania v celkovej sume 16.401,84 Eur. Podklady a dôvody pre výpočet a použitie priemerného zárobku v národnom hospodárstve neboli súdu predložené, napriek opakovaným výzvam súdu.

Žalovaný nesúhlasil s uplatňovaným nárokom žalobcov. Poukázal na to, že žalobca napriek opakovaným výzvam súdu nedoplnil, aká škoda mu vznikla nesprávnym úradným postupom, ako sa dopracoval k výške škody. Pôvodne namietal aktívnu legitimitáciu žalobcov, pretože v čase, keď bola predkladaná prvá žiadosť o predbežné prerokovanie náhrady škody Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, túto žiadosť predkladal Y. P. V., ako splnomocnený zástupca X. V., ale v žalobe už vystupoval ako účastník konania, a to ako žalobca v 1.rade, pričom o predbežné prerokovanie škody žiadala len žalobkyňa X. V.. Z toho teda vyplýva, že nebolo možné konať o náhrade škody z titulu nesprávneho úradného postupu vo vzťahu k žalobcovi v 1. rade. Len v prípade, že by si uplatnil aj žalobca v 1. rade nárok na predbežné prerokovanie škody vo vlastnom mene, mohol podávať po uplynutí lehoty žalobu o náhradu škody za nesprávny úradný postup. Okrem toho uvedená žiadosť obsahovala návrh na prerokovanie náhrady škody 100.000,- Sk (3.319,39 Eur), nie nárok uplatnený žalobou, a následne rozšírený nárok o ďalšiu sumu 2.957.57 Eur. V písomnom podaní zo dňa 27.01.2011 sa javilo, že žalobcovia si uplatňujú ďalší nárok v podobe ušlého zisku vo výške 1.261.68 Eur ročne. Na základe toho žalovaný dospel k presvedčeniu, že nie je možné konať o nárokoch, ktoré neboli predmetom predbežného prerokovania nároku na náhradu škody. Prerokovanie pôvodnej žiadosti žalobcov žalovaným nebolo možné pre nepredloženie podkladov na prerokovanie žiadosti, nakoľko nebolo možné posudzovať žiadosť na základe fiktívnych výpočtov škody žalobcov. Žalobcovia v priebehu dokazovania nepreukázali, že by ich matka mala úmysel nehnuteľnosti predať, prenajať.

Žalobcovia v 1. až 3. rade v priebehu konania zmätočne reagovali na vyjadrenia žalovaného, na vykonávané dôkazy, pretože napríklad po doručení zápisnice z pojednávania zo dňa 07.02.2011 oznámili súdu, že ako dedičia po poručiťelke X. V. si neuplatňujú nijaký ušlý zisk, ani nároky na zdroj pitnej vody, čo si údajne žalovaný „mylne a ľstivo vysvetľoval“. Pravdou však je, že práve podiel na údajnom dedičstve k parcele č. XXX, k.ú. X. B. C., bol podľa žalobcov jedným z dôvodov nesprávneho postupu súdu a poverenej notárky v dedičskom konaní č.k. D/ 575/1996. Žalobkyňa v 2. rade zomrela a žalobcovia v tomto smere pociťujú krivdu, pretože ich matka sa nedožila vyporiadania a štát užíva majetok bezodplatne.

Žalovaný trval na tom, že pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci, je potrebné kumulatívne splnenie troch vyššie označených podmienok. V konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom môže byť úspešný len ten žalobca, ktorý preukáže existenciu uvedených skutočností, s tým, že postup orgánu verejnej moci napĺňa znaky nesprávneho úradného postupu. Ak nie je daná príčinná súvislosť, nevzniká zodpovednosť za škodu, pričom nestačí iba pravdepodobnosť v príčinnej súvislosti, ale sa vyžaduje dôkaz o jej existencii. V danom prípade nedošlo k naplneniu ani jednej z troch zákonných podmienok. V súvislosti s priebehom dedičského konania, žalovaný poukázal na to, že síce podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 211/07 sa konanie predlžovalo, čo bolo spôsobené okrem iného sústavným zisťovaním nového okruhu dedičov, prebiehajúcou ROEP v Obci X. B. C. a tiež nereagovaním splnomocneného zástupcu X. V. (Y. P. V.) na výzvy súdnej komisárky. V prípade namietanej skutočnosti žalobcami, že súd prejednávajúci dedičstvo neoprávnene a nezákonne, nezahrnul do jeho podstaty studňu v C. X. B. C., žalovaný poukázal na to, že nehnuteľnosť, nemohla byť predmetom dedičského

konania, pretože podľa vlastníckeho stavu vyplývajúceho z LV č. XXXX, k. ú. X. B. C., bola sporná parc. č. XXXX/XX vo výlučnom vlastníctve C. X. B. C..

Počas celého vykonávaného dokazovania žalobcovia nepreukázali vznik, spôsob výpočtu škody a jej výšku. Pod pojmom škoda sa totiž chápe ujma, ktorá nastala alebo sa prejavuje v majetkovej sfére poškodeného a je možné ju objektívne vyjadriť v peniazoch. Uhrádza sa skutočná škoda alebo to, čo poškodenému ušlo - ušlý zisk. Skutočná škoda spočíva v zmenšení majetku poškodeného a predstavuje majetkové hodnoty, ktoré by musel poškodený vynaložiť na to, aby bol dosiahnutý majetkový stav pred vznikom škody. Ušlým ziskom sa rozumie ujma vyjadriteľná v peniazoch, spočívajúca v tom, že v dôsledku škodovej udalosti nedošlo k zväčšeniu majetkových hodnôt poškodeného, ktoré by bolo možné, ak by nedošlo ku škodovej udalosti.

V postupných úpravách žaloby, žalobcovia síce žiadali finančné plnenie, ale neuviedli, či išlo o skutočnú škodu alebo nemajetkovú ujmu. V podaní zo dňa 27.01.2011 žalobcovia uviedli, že sa domáhajú ušlej náhrady za bezodplatné užívanie dedičského podielu štátom. Tieto svoje tvrdenia však nijakým spôsobom nezdokladovali, nepreukázali ani rozsah dedičského podielu, ktorý by mal pripadnúť pôvodnej žalobkyni v 2. rade, X. V.. Ani do vyhlásenia rozhodnutia nebolo doposiaľ možné ustáliť veľkosť dedičského podielu, pretože dedičské konanie nebolo ukončené.

Oboznámením sa s pôvodným spisom Okresného súdu Michalovce sp.zn. D/575/1996, v súčasnosti po prikázaní veci tunajšiemu súdu, vedeným pod sp. zn.: 10D/124/2010 vyplynulo, že poručiiteľka X. X., G.. T., B.. XX.XX.XXXX, Z.. J. XX.XX.XXXX, zomrela ako bezdetná vdova, bez zanechania závetu. Do úvahy ako zákonní dedičia po poručiiteľke prichádzali jej súrodenci, prípadne ich právni nástupcovia. Majetok poručiiteľky prejednaný v dedičskom konaní tvorili nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. X. B. C., zapísané na LV č. XX, XX, XX. V dedičskej veci doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, a to aj z dôvodu zmien na strane dedičov.

Z doposiaľ vykonávaného dokazovania vyplynul zákonný podiel právnej predchodkyne žalobcov, X. V.W. v rozsahu 1/12-iny, celková výmera 7267 m² (presná výška nebola ku dňu vyhlásenia rozhodnutia známa). Po schválení návrhu uznesenia o prejednaní dedičstva bude zrejmé, či dôjde k zvýšeniu alebo zníženiu výmery. Jednalo sa o poľnohospodársku pôdu užívanú družstvom v Obci O., ktorá mala predmetné pozemky v nájme a uhrádzala ročne za nájom vlastníkom 350,- Sk/ha prenajatej pôdy. Za predmetnú výmeru zodpovedajúcu podielu X. V.W., by predstavoval ročný nájom 21,- Sk.

Z uvedeného spisu súd tiež zistil, že Okresný súd v Michalovciach prvýkrát rozhodol vo veci dňa 02. mája 1996, jeho rozhodnutie bolo zrušené uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20.12.1996, pretože odvolací súd považoval okruh dedičov za nedostatočný, nebol preskúmateľný výrok o cene dedičstva, keďže v spise nebolo potvrdenie pozemkového úradu BPEJ, na základe ktorého sa rozhodovalo o cene poľnohospodárskych nehnuteľností. Okrem toho v čase rozhodovania o prejednaní dedičstva nadobudol účinnosť nález Ústavného súdu Slovenskej republiky týkajúceho sa ust. § 28 ods. 3 Zákona č. 180/1995 Z. z., ktorý nebol v súlade s článkom Ústavy. Dňom vyhlásenia nálezu v Zbierke zákonov Slovenskej republiky stratilo ustanovenie § 28 ods. 3 Zákona č. 180/1995 Z. z. účinnosť. Bolo potrebné uviesť uvedené znenie ustanovenia do súladu s Ústavou Slovenskej republiky v lehote do 6 mesiacov od vyhlásenia nálezu. Z toho dôvodu nebolo možné v konaní o dedičstve postupovať podľa Zákona č. 180/1995 Z. z. Ďalšie rozhodnutie vo veci bolo uznesenie Okresného súdu v Michalovciach sp. zn. D/575/1996 zo dňa 20.09.2008. Z uvedeného uznesenia bolo zistené, že X. V. spolu s ďalšími tromi dedičmi nadobudla dedičstvo po poručiiteľke X. X., na základe dohody ostatných dedičov, a to podiely k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XX H. XX k. ú. X. B. C., v rozsahu 71/960-ín a na LV č. XX podiel v rozsahu 71/3840-ín z celku. Splnomocnený zástupca, v tom čase dedičky X. V., Y.. P. V., nesúhlasil s rozsahom prejednaného majetku poručiiteľky, pretože predmetom mali byť aj nehnuteľnosti, a to zdroj pitnej vody v C. X. B. C. a príslušné pozemky. Bol poučený o tom, že zdroj pitnej vody je vlastníctvom štátu a nemôže byť predmetom dedičského konania. Jednalo sa o vodný zdroj, zapísaný na LV č. XXXX k. ú. X. B. C., parcela č. XXXX/XX. Uvedená parcela bola výlučným vlastníctvom Obce X. B. C..

V tomto spise bola založená správa Katastrálneho úradu, Správy katastra Michalovce zo dňa 31.03.2008 z ktorej vyplynulo, že v k.ú. X. B. C. bol schválený register obnovenej evidencie pôvodných pozemkov (ROEP). Zápisom ROEP boli pôvodné nehnuteľnosti vedené ešte v pozemkovej knihe zapísané do registra „E“ v katastri nehnuteľností a kniha sa stala archívnym dokumentom.

Súd pred vyhlásením rozsudku zisťoval stav dedičského konania č.k. 10D/124/2010. Poverený súdny komisár oznámil súdu v mesiaci jún 2016, že v krátkom čase bude predložený súdu návrh uznesenia o prejednaní dedičstva. Keďže medzi dedičmi nedošlo k dohode, návrh bude obsahovať návrh na dedenie

podľa zákonných dedičských podielov. Predmetom prejednávania dedičstva majú byť nehnuteľnosti vedené na LV č. XX a LV č. XXXX k. ú. X. B. C..

Z pripojeného uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 20.11.2007 sp. zn. II. ÚS 211/07 - 26 bolo zistené, že Ústavný súd Slovenskej republiky prijal sťažnosť X. V., v časti v ktorej namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. D/575/96, vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol.

Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 211/07- 42 zo dňa 21.02.2008 vyplynulo, že základné právo X. V. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov vo vyššie označenej dedičskej veci bolo porušené. Okresnému súdu Michalovce bolo prikázané vo veci konať bez zbytočných prieťahov. X. V. bolo priznané finančné zadosťučinenie vo výške 30.000,- Sk, ktoré bol povinný Okresný súd Michalovce zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti uznesenia a rovnako aj nahradiť trovy X. V.. Z odôvodnenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky bolo zistené, že sťažovateľka bola účastníčkou dedičského konania po poručiťelke X. X., Z. J. XX.XX.XXXX. Predmetom dedičského konania boli podiely v poľnohospodárskych pozemkoch, ktoré sú rozdrobené v 27 parcelách a celková výmera podielov je 7267 m², z toho na sťažovateľku pripadal zákonný podiel 1/12 - ina, čo predstavuje 605 m². Jednalo sa o poľnohospodársku pôdu užívanú Roľníckym družstvom Trhovište. Aktuálny nájom v čase rozhodovania Ústavného súdu Slovenskej republiky predstavoval 350,- Sk/ha prenajatej pôdy a výška nájomného zodpovedajúca podielu sťažovateľky predstavovala ročne 21,- Sk. V posudzovaní otázky, či došlo v súdnom konaní k zbytočným prieťahom, Ústavný súd Slovenskej republiky skúmal jednak právnu a faktickú zložitost' veci, správanie sa účastníkov v konaní a postup súdu. Veľký počet dedičov a problémy s okruhom dedičov súviseli s predlžovaním konania. Napriek tomu považoval dĺžku posudzovaného dedičského konania za neprimeranú. Na ťarchu sťažovateľky konštatoval, že splnomocnenec, ktorý ju zastupoval v dedičskom konaní, neposkytoval poverenej notárke, napriek jej opakovaným výzvam, žiadnu súčinnosť pri zisťovaní okruhu dedičov. Na túto skutočnosť prihliadol Ústavný súd Slovenskej republiky pri zohľadnení výšky finančného zadosťučinenia. Sťažovateľka totiž žiadala priznanie zadosťučinenia vo výške 200.000,- Sk. Ústavný súd Slovenskej republiky sa nezaoberal návrhom sťažovateľky na uloženie povinnosti okresnému súdu zaplatiť jej z dôvodu náhrady škody 100.000,- Sk, pretože o tomto nároku rozhodujú všeobecné sudy.

Po vrátení veci na ďalšie konanie, žalobcovia v 1. až 3. rade doručili súdu rovnopis dodatočnej žiadosti dedičov o predbežné prerokovanie náhrady škody vo výške 16.401,84 Eur a v sume po 1.261,68 Eur za každý rok, od 20.11.2009 do právoplatného rozhodnutia vo veci, ako aj nárok na zaplatenie ročného úroku z omeškania v zákonnej výške (výška úroku, ani obdobie od ktorého úrok uplatňujú, v žiadosti neboli uvedené). Žiadosť bola adresovaná Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 17.06.2013. Nároky na náhradu škody v rámci predbežného prejednávania škody vyčíslili ako škodu za obdobie rokov 1996 až 2009 ročne, vo výške 1.261,68 Eur (105,14 Eur x 12 mesiacov). Za obdobie 13 rokov predstavoval tento nárok sumu 16.401,84 Eur a od roku 2009 (od úmrtia matky), vyčíslili nárok ročne vo výške 1.261,68 Eur za rok 2010, v totožnej výške za roky 2012 a 2013.

Dňa 21.08.2013 žalobcovia písomne oznámili súdu, že netrvajú na vyčíslenej sume 16.401,07 Eur, ale uplatňujú si náhradu škody vo výške 16.401,84 Eur. Zároveň trvali na pôvodne žalovanej sume, t. j. 2.957,57 Eur, ako náhrade nemajetkovej ujmy. Zdôraznili, že v priebehu doterajšieho konania nemenili skutkový stav veci, menili len žalované sumy a svoje nároky na náhradu škody si uplatnili v zmysle poučenia odvolacieho súdu dodatočnou žiadosťou na predbežné prerokovanie náhrady škody vo výške 16.401,84 Eur. Náhradu škody si uplatnili v zmysle Zákona č. 514/2003 Z. z. Za predpokladu, že štát odmietne odškodniť žalobcov, žalobcovia sa mienili domáhať aj zaplatenia úroku z omeškania zo žalovaných súm.

Žalobca v 1.rade, pôvodne aj ako splnomocnený zástupca pôvodných žalobcov v 2. a 3.rade, listom zo dňa 13.01.2014 oznámil súdu, že žalovaný i napriek tomu, že mu vyplynula určitá povinnosť zo Zákona č. 514/2003 Z. z., predbežne prerokovať v šesťmesačnej lehote dodatočnú žiadosť dedičov - účastníkov konania, svoje stanovisko k uvedenej žiadosti žiadateľom neoznámil do uplynutia lehoty /do 27.12.2013/. Z toho dôvodu žiadali, aby súd pokračoval v konaní. Žalobca v 1.rade zdôraznil, vychádzajúc z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, že sa žalovaný štát bezdôvodne obohacoval na úkor dedičského podielu poručiťelky X. V., po celú dobu. Z toho dôvodu žalobcovia trvali na náhrade škody v zmysle Zákona č. 514/2003 Z. z., v presvedčení, že výšku škody vyšpecifikovali.

Súd trval na výsluchu žalobcov, aby bolo možné riadne spresniť žalobu, predovšetkým aby bol ozrejmený spôsob výpočtu škody, z akého dôvodu vychádzali žalobcovia najskôr z minimálnej mzdy, neskôr z priemerného platu v hospodárstve, zvlášť pokiaľ trvali na neoprávnenom užívaní nehnuteľnosti štátom. Žalobcovia požiadali súd, aby sudkyňa vycestovala na Okresný súd Michalovce a tam vykonala pojednávanie. Súd uvedenému návrhu nevyhovel, vzhľadom na priebeh vykonávaného dokazovania, ale aj s poukazom na skutočnosť, že ani jeden zo žalobcov nepripojil doklady o nepriaznivých sociálnych pomeroch, ktoré by im bránili docestovať do G. na pojednávanie. Súd návrh vyhodnotil ako nehospodárny. O výsluch žalobcov súd požiadala dožiadaný súd T., nakoľko v tom čase pôsobili na súde sudcovia a tiež vyšší súdni úradníci, ktorí neboli pôvodne vylúčení z rozhodovania vo veci. Žalobca v 1.rade oznámil súdu, že s výsluchom na Okresnom súde Michalovce nesúhlasia, z toho dôvodu súd požiadala Okresný súd Trebišov o realizáciu výsluchu žalobcov, pretože na základe doručovaných písomných podaní žalobcov, nebolo možné jednoznačne ustáliť výšku náhrady škody a spôsob jej výpočtu, čo bolo aj predmetom dokazovania už pred pôvodným rozhodnutím súdu prvého stupňa.

V priebehu konania, zobrať žalobca v 3. rade, T. V., žalobu späť v celom rozsahu a navrhol konanie v rozsahu týkajúceho sa nároku žalobcu v 3.rade zastaviť. Žalovaný oznámil, že nemá námietky k späťvzatiu žaloby žalobcom v 3.rade.

Súd uznesením č. k. 12C/92/2009 - 234 zo dňa 16.07.2015 zastavil konanie voči žalobcovi v 3.rade, T. V.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňom 13.08.2015.

Na výzvu súdu, žalovaný k predbežnému prerokovaniu náhrady škody, písomne dňa 10.02.2014, oznámil súdu, že predmetom prerokovania nároku bola náhrada škody spôsobená X. V., v rozsahu 16.401,84 Eur za obdobie od roku 1996 do roku 2009 a ďalší nárok vo výške 1.261,68 Eur ročne od roku 2010 do právoplatnosti rozhodnutia vo veci. Žiadosť bola prijatá dňa 21.06.2013, nebolo jej vyhovené, s poukazom na prezentované stanovisko žalovaného počas konania.

Súd v priebehu konania poučil žalobcov o možnosti požiadať o bezplatnú právnu pomoc Centrum právnej pomoci v Košiciach, v záujme plynulejšieho konania a právnej argumentácie žalobcov vo veci. Dňa 11.02.2014 oznámil žalobca v 1.rade, aj ako splnomocnený zástupca žalobcu v 2.rade, že takúto možnosť nevyužívajú, pretože advokát ustanovený na zastupovanie Centrom nezaručí ich ústavné práva.

Zo zápisnice o výsluchu č.k. 12Cd/1/2015 - 230 zo dňa 02.03.2015, vykonanom na Okresnom súde Trebišov bolo zistené, že výsluchu sa zúčastnil len žalobca v 1.rade, aj ako splnomocnený zástupca žalobcu v 2.rade. Z výsluchu vyplynulo, že žalobcovia v zmysle rozhodnutia odvolacieho súdu predložili žalovanému dodatočnú žiadosť dedičov o predbežné prerokovanie nárokov náhrady škody zo dňa 17.06.2013. V tejto žiadosti špecifikovali jednotlivé výšky náhrady škody, ktorých náhrady sa žalobcovia domáhajú. Pôvodne sa domáhali náhrady škody vo výške 100.000,- Sk (3.319,39 Eur). Žalobca v 1.rade poukázal na to, že v dedičskej veci po X. V., od ktorej sa vlastne nárok odvíja, vedenej pôvodne na Okresnom súde Michalovce pod č. k. D/575/1996, vyplynulo, že poverená súdna komisárka spisovala kúpno-predajné zmluvy na predmet dedičstva, a to na parcelu č. XXX k.ú. X. B. C.. X. V. svoj podiel neodpredala, takže uvedená parcela mala ostať u nej dedičsko-právne neuzavretá. Taký právny stav trvá naďalej a týka sa už aj žalobcov, ako dedičov po neb. X. V.. Z toho vydedukovali žalobcovia, že štát sa bezdôvodne obohacuje na úkor ich dedičského podielu. Sumu 2.957,57 Eur, ktorú súd uznesením zo dňa 11.01.2011 „pripustil do konania“, vyčíslil žalobca ako ďalšiu náhradu nemajetkovej ujmy k sume 3.319,39 Eur, pretože stav právnej neistoty trvá. Zdôraznil, že boli vyčíslené pre účely predbežného prerokovania nároku náhrady majetkových škôd za bezdôvodné obohacovanie zo strany štátu a bezodplatné užívanie ich dedičského podielu a tieto nároky boli vyčíslené vo výške 16.401,84 Eur a za ďalšie obdobie od roku 2009 vo výške 1.261,68 Eur do zaplatenia. Pripustil, že boli súdom neustále vyzývaní, aby upresnili výšku škody a aby uviedli, akú majetkovú a nemajetkovú škodu požadujú a vyjadrili sa k dôvodom a spôsobu výpočtu uplatneného nároku. K tomu žalobca v 1.rade uviedol, že keďže nemajú žiadne právne stanovisko žalovaného, nemajú sa k čomu vyjadrovať. Pri tomto výsluchu uviedol, že žalobcovia netrvajú na vyčíslenej materiálnej škode vo výške 16.401,07 Eur, ale uplatňujú si náhradu škody vo výške 16.401,84 Eur. V súvislosti s výzvami súdu uviedol, že nemá

čo upresňovať, pretože si žalobcovia uplatňujú len nárok 16.401,84 Eur a skôr súd mal viesť žalovaného k tomu, aby sa vyjadril, prečo neprerokoval predbežné nároky na náhradu škody.

V tej súvislosti súd konštatuje, že procesné postavenie účastníkov konania je rovnaké a súd nemá poskytovať hmotnoprávne informácie a právnu pomoc niektorej zo strán a už vôbec nie vo vzťahu k predbežnému prerokovaniu žiadosti o náhradu škody, pretože pokiaľ príslušný orgán v šesťmesačnej lehote žiadosť neprerokuje, súd pokračuje v konaní o náhradu škody, pričom dôkazné bremeno preukázania nároku spočíva na žalobcoch.

Po doručení zápisnice o výsluchu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý poukázal na to, že pôvodní žalobcovia sa v konaní domáhali náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresným súdom Michalovce v konaní sp.zn. D/575/1996. Z predmetnej žaloby nebolo zrejmé, či sa domáhajú náhrady skutočnej škody alebo náhrady nemajetkovej ujmy. Po smrti pôvodnej žalobkyne, súd konal s jej právnymi nástupcami, pričom pripustil dňa 11.01.2011 uznesením č.k. 12C/92/2009 - 65 rozšírenie žalobného návrhu o sumu 2.957,57 Eur, titulom náhrady škody za nesprávny úradný postup za obdobie od 02.07.2008 do 09.06.2009. Vo svojich ďalších podaniach už právni nástupcovia pôvodnej žalobkyne podaniami zo dňa 27.01.2011, 28.02.2011 uvádzali, že náhrady škody vo výške 16.401,84 Eur (už po rozšírení žalobného návrhu) sa domáhajú ako ušlej náhrady za bezodplatné užívanie dedičského podielu štátom.

Podaním zo dňa 17.08.2013 žalobcovia odôvodnili úpravu žalobného návrhu tak, že žiadali náhradu škody spôsobenej pôvodnej žalobkyne vo výške 16.401,84 Eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.957,57 Eur, pričom uviedli, že nenia ani nenia skutkové okolnosti, na základe ktorých mala ich právnej predchodkyne vzniknúť škoda. Údajne menili len rozsah uplatnenej náhrady škody, a to jednak za obdobie roku 1996 do 2009 a od roku 2009 vo výške 1.261,68 Eur ročne. V dodatočnej žiadosti dedičov po neb. X. V. zo dňa 17.06.2013 o predbežné prerokovanie nárokov náhrady škody, už skutkový základ nároku označovali ako konflikt záujmov notárky, zaujatosť zákonného sudcu v dedičskom konaní a marenie priebehu dedičského konania zo strany orgánov prejednávajúcich dedičskú vec. Pokiaľ má žalovaný vychádzať z doterajších vyjadrení žalobcov a z obsahu zápisnice o výsluchu na dožiadanom súde v Trebišove, je suma 16.401,84 Eur len spresnením náhrady majetkovej škody pôvodne požadovanej vo výške 16.401,07 Eur (pôvodný žalobný návrh 13.443,50 Eur + 2.957,57 Eur). Táto majetková škoda mala byť za bezodplatné užívanie dedičského podielu pôvodnej žalobkyne štátom za obdobie od roku 1996 do podania žaloby na náhradu škody. V takom prípade by však sumy pôvodne uplatňované v žiadosti o predbežné prerokovanie 3.319,39 Eur a 2.957,57 Eur, uvádzané žalobcom v súvislosti s uplatnením nemajetkovej ujmy, znamenali rozšírenie žalobného návrhu o nový nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.276,96 Eur. Dôvodom uplatňovanej náhrady škody vo výške 16.401,84 Eur mal byť podľa žalobcov nesprávny postup súdu a súdneho komisára, ktorí neoprávnene nezahrnuli do dedičskej podstaty po poručiteľke parcelu registra „E“ č. XXX, nachádzajúcu sa v k. ú. X. B. C.. Uvedené tvrdenie žalobcov sa nezakladá na pravde, pretože zo zápisnice v konaní č. k. D/575/1996 zo dňa 28.08.2008, kde je uvedený súpis aktív dedičstva, je zrejmé, že parcela registra „E“ č. XXX v rozsahu spoluvlastníckeho podielu poručiteľky 3/15 - iny evidovaná na LV č. XX a bola súčasťou aktív dedičstva po poručiteľke X. X.. S poukazom na to, že dedičské konanie nebolo právoplatne skončené, žalovaný vychádzal zo stavu dedičského spisu v rozsahu ako mu bol známy. V tej súvislosti uviedol, že pokiaľ žalobcovia tvrdili, že súčasťou aktív dedičstva mal byť aj pozemok, na ktorom sa nachádza zdroj vody a na ktorom sa štát obohacoval a obohacuje, z dôvodu nesprávneho postupu súdneho komisára, ide o nedôvodné tvrdenie. Táto vec nemôže byť predmetom konania o náhradu škody. Príslušný poverený súdny komisár v rámci dedičského konania totiž zisťoval rozsah majetku a dlhov poručiteľky X. X., výpismi z príslušných LV č. XX, XX, XX, XXXX a tiež oboznámením sa s kópiou katastrálnej mapy príslušného katastrálneho územia, kde zistil, že parcela registra „C“ č. XXXX/XX, na ktorej sa nachádza predmetný sporný zdroj pitnej vody, je zapísaná na LV č. XXXX, ako majetok vo výlučnom vlastníctve obce X. B. C.. Nezahrnutie takého majetku do súpisu aktív dedičstva, nemohlo byť predmetom dedičského konania a už vôbec nie nesprávnym postupom súdu.

Pokiaľ sa žalobcovia domnievali, že vec patrí do vlastníctva poručiteľky, mohli sa domáhať určenia vlastníckeho práva, avšak osobitnou žalobou. Len za predpokladu, že by žalobcovia osvedčili vlastníctvo k takejto parcele, na ktorej sa nachádza zdroj pitnej vody, by sa mohli domáhať vydania bezdôvodného obohatenia získaného treťou osobou, ale nie od žalovaného, ktorý nie je pasívne legitimovaným subjektom pre konanie o určenie vlastníctva, ani pre konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože žalovaný nie je vlastníkom tejto parcely, ani ju neužíva.

K náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 6.276,96 Eur za dyfamujúce tvrdenie Okresného súdu Michalovce a súdnej komisárky (vo vyjadreniach ku konaniu č. k. II. ÚS 211/2007) žalovaný uviedol, že

nie je zrejmé, či žalobcovia o túto sumu rozšírili už uplatnenú sumu 16.401,84 Eur, zvlášť za stavu, keď zdôraznili, že si neuplatňujú žiadnu nemajetkovú ujmu, len majetkovú škodu, alebo či si uplatňujú aj túto sumu, ktorá nebola súčasťou žiadosti o predbežné prerokovanie škody.

Počas vykonávaného dokazovania nebol preukázaný žalobcami namietaný nesprávny úradný postup, ani vznik a rozsah prípadnej škody a z toho dôvodu nie je možné medzi týmito náležitosťami hľadať ani vzájomnú príčinnú súvislosť. Práve tieto skutočnosti boli aj dôvodom, prečo žiadosti o náhradu škody v rámci predbežného prerokovania nebolo vyhovené, pretože tieto skutočnosti sú predmetom súdneho konania.

Súd opäť vytýčil vo veci termín pojednávania, práve v záujme toho, aby žalobcovia jednoznačne uviedli, či sa domáhajú len náhrady škody vo výške 16.401,84 Eur, alebo vydania bezdôvodného obohatenia, či v prípade sumy 3.319,39 Eur a 2.957,57 Eur, sa domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy, pretože pri výsluchu dožiadaným súdom, sa žalobca v 1.rade dokonca zmienil aj o ujme v zmysle ust. § 11 až 13 Občianskeho zákonníka. V zmysle uvedeného ustanovenia sa však jedná o nemajetkovú ujmu spojenú s ochranou osobnosti. Na vytýčené pojednávanie dňa 30.09.2015, na ktorom sa účastníci nezúčastnili, bol zabezpečený aj dedičský spis po právnej predchodkyni žalobcov, X. V., č. k. 9D/117/2010. Zo zápisnice o predbežnom vyšetrení zo dňa 20.10.2011 bolo zistené, že na prejednaní dedičstva sa zúčastnili dedičia T. V., T. V., podpísali zápisnicu. Žalobca v 1.rade, Y. P. V. ich splnomocnil na zastupovanie v dedičskom konaní. Na základe Osvedčenia o dedičstve nadobudli uvedení dedičia vo svojich dedičských podieloch aj časť nehnuteľnosti v k. ú. X. B. C. na LV č. XX v podiele 2/120 - iny.

Pri doručovaní zápisnice z pojednávania zo dňa 30.09.2015 súd zistil, že žalovaný v 2. rade zomrel, z toho dôvodu vyzval súd žalobcu v 1.rade na zaujatie stanoviska, predovšetkým z dôvodu, aby bol zrejmý okruh právnych nástupcov zomrelého žalobcu v 2.rade. Žalobca v 1.rade napriek tomu, že musel mať nepochybne poznatky o úmrtí brata, ani v písomnom podaní zo dňa 27.10.2015 neoznámil súdu uvedenú skutočnosť, len uviedol: „netrváme na sume 2.957,57 Eur, túto sumu súd pripustil právoplatným rozhodnutím, ktoré nie sme oprávnení zrušiť. Súd sa má s týmto vysporiadať“. Z toho súd vydedukoval, že po žalobcovi v 2.rade sa vyskytujú právni nástupcovia, ich označenie však súdu nebolo známe. Na opakovanú výzvu súdu bol doručený úmrtý list žalobcu v 2.rade, z ktorého súd zistil, že tento zomrel dňa XX.XX.XXXX, tzn. rok predtým, ako to súd zistil. Žalobca v 1.rade nepovažoval za potrebné súdu oznámiť úmrtie žalobcu v 2.rade, čo má podstatný vplyv na okruh účastníkov konania.

Následne na základe písomnej výzvy súdu bolo doručené vyjadrenie dedičov po žalobcovi v 2.rade, jeho manželky, T. V., G. J., B.. XX.XX.XXXX, X. T., Š. XXXX/XX a dcér, T. V., G. V., B.. XX.XX.XXXX, X. T., Š.B. XXXX/XX H. Y. V., G. V., B.. XX.XX.XXXX, X. T., Š. XXXX/XX. Právne nástupkyne doručili časť Osvedčenia o dedičstve po zomr. T. V., vydanom súdnym komisárom Y. I. v T.V.I., č. k. 21D/1137/2014, ktoré nadobudlo účinnosť 19.03.2015, z ktorého súd zistil okruh zákonných dedičov, ktorí neodmietli dedičstvo. Súd na základe univerzálnej sukcesie, konal ďalej s právnymi nástupkyňami žalobcu v 2.rade, ktoré trvali na žalobe v rozsahu ako bola upravená, to znamená na zaplatení sumy 16.401,84 Eur spolu s uplatneným úrokom z omeškania. Z obsahu vyjadrenia vyplynulo, že berú späť žalobu do výšky sumy 2.957,57 Eur.

Uznesením č. k. 12C/92/2009 - 288 zo dňa 23.05.2016 súd pripustil zmenu žaloby, zmysle ktorej sa žalobcovia v 1. až 4.rade domáhajú náhrady škody vo výške 16.401,84 Eur a náhrady škody v sume 1.261,68 Eur ročne od roku 2009 do zaplatenia a zaplatenia sumy 3.319,39 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy.

Súd požiadal o podanie správy Okresný úrad Michalovce, Katastrálny odbor, či zdroj pitnej vody, ktorý sa mal nachádzať na parcele č. XXXX/XX v k. ú. X. B. C. bol vo vlastníctve Obce X. B. C., či poručiťka X. X., ku dňu úmrtia, tzn. dňu k 03.08.1994, mala podiel v tejto parcele.

Okresný úrad oznámil súdu dňa 09.06.2016, že zdroj pitnej vody v k. ú. X. B. C., ktorý sa mal nachádzať na uvedenej parcele, nebol predmetom evidencie v katastri nehnuteľností. Parcela C-KN č.XXXX/XX bola prečíslovaná rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu Michalovce dňa 22.02.2010, na parcelu č. C-KN XXXX evidovanú na LV č. XXXX k. ú. X. B. C.. Parcela je vo výlučnom vlastníctve Obce X. B. C., na základe kúpnej zmluvy zo dňa 28.02.2001 a bola zapísaná na LV č. XXXX k. ú. X. B. C.. Poručiťka X. X.Á., G. T., B.. XX.XX.XXXX, zomr. dňa XX.XX.XXXX bola evidovaná ako podielová spoluvlastníčka k nehnuteľnosti parcely č. XXX - trvalý trávny porast - lúka v podiele 3/15 - iny na LV č. XX k. ú. X. B. C., titulom kúpy pôvodne evidovanej v pozemnoknižnej vložke č. XXX

k. ú. X. B. C.. Parcela C - KN č. XXXX/. bola vytvorená geometrickým plánom, ktorý bol podkladom k majetko-právnomu vysporiadaniu parciel ku kúpnej zmluve. Táto parcela však nebola vytvorená z pôvodnej parcely č. XXX na LV č. XX k. ú. X. B. C..

K správe bol pripojený Geometrický plán č. 352-10/2000 vypracovaný Geodéziou Východ a.s., Michalovce, dňa 16.11.2000, overená dňa 06.12.2000.

Dňa 14.06.2016 žalobcovia v 1.až 4.rade oznámili súdu, že berú späť nárok o zaplatenie sumy 2.957,57 Eur a navrhujú v tejto časti konanie zastaviť. Z účasti na vytýčenom termíne pojednávania dňa 27.06.2016 sa ospravedlnili a oznámili, že si uplatňujú úrok z omeškania, bez vyčíslenia. Žalovaný súhlasil s čiastočným späťvzatím žaloby podaním zo dňa 24.06.2016.

Súd zastavil konanie v rozsahu späťvzatia podľa ust. § 96 ods. 1,2 O.s.p.

Súd na základe vykonaného dokazovania posudzoval uplatnený nárok z hľadiska obdobia, za ktoré žalobcovia nárok uplatňovali v zmysle Zákona č. 58/1969 Zb., použijúc prechodné ustanovenie § 27 ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi.

Podľa ust. § 18 ods. 1 Zákona č. 58/1969Zb., o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, účinného do 30. 06. 2004 , štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia.

Podľa ust. § 9 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z.z., o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, účinného od 01. 07. 2004, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa ust. § 17 ods. 1 uvedeného zákona, za vyššie uvedených účinností uvedených ustanovení, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Žalobcovia sa v priebehu konania domáhali náhrady škody, z titulu nesprávneho úradného postupu v rámci dedičského konania. Zákon nedefinuje nesprávny úradný postup a teda z obsahu tohto pojmu vyplýva, že môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi. Keďže úradný postup spravidla nie je možné v právnom predpise upraviť do podrobností, správnosť úradného postupu je potrebné posudzovať z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje. K nesprávnemu úradnému postupu môže dôjsť tak pri úkonoch v rámci činnosti, pri ktorej štátny orgán nerozhoduje, ako aj pri rozhodovacej činnosti. Podstata základného práva na náhradu škody podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky spočíva v oprávnení každého domáhať sa náhrady škody spôsobenej aj v dôsledku nesprávneho úradného postupu. Uvedené právo však nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie.

V zmysle ust. § 27 ods. 2 Zákona o náhrade škody, účinného od 01. júla 2014 (Zákon č. 514/2003 Z. z.), zodpovednosť za spôsobenú škodu nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti zákona sa spravuje doterajšími predpismi. Z toho je možné vyvodiť, že kritérium na rozlíšenie adekvátnej právnej úpravy, ktorú je potrebné aplikovať na konkrétne prípady, je okamih spôsobenia škody, tzn. kedy ku škode došlo a nie okamih, kedy si oprávnený uplatnil nárok na jej náhradu. Žiadatelia si nárok uplatnili

za účinnosti Zákona č. 514/2003 Z. z., avšak škodu si uplatňujú od roku 1996, v čase účinnosti Zákona č. 58/1969 Zb. Tento zákon neupravoval inštitút náhrady nemajetkovej ujmy. Podľa stanoviska žalobcov, škoda vznikala aj v ďalšom období, čo vyjadrili úpravou žaloby a nárokov a v novom prerokovaní zmeneného nároku na náhradu škody (v roku 2013), už za účinnosti Zákona č. 514/2003 Z.z., pretože dochádzalo k obohacovaniu štátu na úkor pôvodnej žalobkyne pretrvávajúcim užívaním nehnuteľnosti, ktorá mala patriť v prípade včasného prejednanía dedičstva do dispozície X. V..

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobcovia v 1. a 2. rade sa pôvodne domáhali náhrady škody z titulu nesprávneho úradného postupu v dedičskej veci vedenej na Okresnom súde Michalovce sp. zn. D/575/1996. Nárok na náhradu škody na súde si uplatnili, pretože Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky na žiadosť pôvodnej žalobkyne o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody nereagovalo a ku dňu podania žaloby neobdržali žalobcovia žiadnu odpoveď. Dôvodom však bola nepochybne skutočnosť, že výšku škody a dôvody pre jej náhradu riadne nezdôvodnili. Po neúspešnom prerokovaní žiadosti si uplatnili na súde nárok na náhradu škody voči žalovanému vo výške 13.443,50 Eur so 6 % ročným úrokom z omeškania od 24.11.2008. Výšku nároku vyčíslili ako 50 násobok minimálnej mzdy, ktorá v čase vzniku škody (k 31.12.2008 podľa tvrdenia žalobcov), predstavovala 268,87 Eur. Svojimi ďalšími písomnými podaniami rozšírili petit žaloby, s tým, že navýšili uplatnenú sumu o ďalšiu sumu 2.957,57 Eur. Po úmrtí žalobkyne v 2. rade, vstúpili do konania na základe univerzálnej sukcesie jej traja synovia, a to Y. P. V. ako žalobca v 1. rade, T. V. ako žalobca v 2. rade a T. V. ako žalobca v 3. rade. Žalobcovia sa vytyčených pojednávaní nezúčastňovali, reagovali len písomnými vyjadreniami, v ktorých uvádzali, že ku škode došlo v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu a súdnej komisárky v dedičskom konaní. Nesprávnosť postupu sa podľa ich názoru prejavila v tom, že v dôsledku neprejednanía dedičstva, nemohla X. V. disponovať s parc.č. XXX, k.ú. X. B. C. a byť účastná výkupu parcely štátom. Na tejto parcele sa mal údajne vyskytovať zdroj pitnej vody. Týmto postupom štát profitoval z tejto parcely, ktorú využíval na úkor X. V.. Počas konania žalobcovia menili rozsah uplatnenej škody, aj druh nároku, nakoľko sa vyjadrovali, že si neuplatňujú ušlý zisk, tento však následne vyčíslili. Žalobcovia sa počas konania do určitej etapy domáhali náhrady škody, vrátane ušlého zisku, nie nemajetkovej ujmy podľa ust. § 17 ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z.z. Výšku náhrady škody uplatnenej v rámci predbežného prerokovania a uplatnená v súdnom konaní však bola odlišná a rovnako aj okruh osôb, ktoré požadovali predbežné prerokovanie, čo bolo okrem iného tiež dôvodom pôvodného zamietnutia žaloby tunajším súdom.

Po zrušení rozsudku prvostupňového súdu, žalobcovia požiadali žalovaného o nové prerokovanie náhrady škody v roku 2013, kde už vyčíslili majetkovú škodu odlišne ako pri predchádzajúcej žiadosti. Uplatnili si náhradu škody vo výške 16.401,84 Eur a náhradu škody v sume 1.261,68 Eur ročne od roku 2009 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania. V zákonnej lehote nebola žiadosť o náhradu škody prerokovaná z dôvodu už prezentovaného názoru žalovaného počas súdneho konania. Žalovaný neuznával nárok žalobcov na náhradu škody, pretože vznik škody, jej výška, nebola žalobcami preukázaná, a to ani po úpravách žaloby. Práve naopak, ďalšími úpravami menili nielen výšku škody, ale aj základ nároku, skutkové okolnosti. Aj keď zdôraznili, že si neuplatňujú nemajetkovú ujmu, predsa si ju uplatnili v sume, ktorú si neúspešne uplatňovali pri prvom prerokovaní žiadosti o náhradu škody 6.276,96 Eur (3.319,39 Eur + 2.957,57 Eur). Po čiastočnom späťvzťatí žaloby do výšky sumy 2.957,57 Eur, trvali na zvyšujúcej sume 3.319,39 Eur. Nie je vylúčené, že náležite nerozlišovali rozdiely medzi náhradou škody a nemajetkovou ujmu. Podľa názoru súdu je vecou žalobcov (jeden z nich má právnické vzdelanie) presne uviesť, čoho sa domáhajú, pretože sa jedná o hmotnoprávnu podmienku konania a odmietli prípadnú právnu pomoc centra právnej pomoci.

Súd teda konal o nároku, tak ako bol upravený žalobcami pred skončením dokazovania, to znamená konal o náhrade škody vo výške 16.401,84 Eur, o náhrade škody v sume 1.261,68 Eur ročne od roku 2009 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania a o nemajetkovej ujme 3.319,39 Eur.

Štát zodpovedá za podmienok ustanovených zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, pri výkone verejnej moci, okrem iných dôvodov, aj nesprávnym úradným postupom. Pasívne legitimovaným subjektom v konaní je žalovaný, pretože sa jednalo o uplatnenie škody v občianskom súdnom konaní. Podmienkou pre uplatnenie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, je vopred predbežne prerokovať nárok na náhradu škody na základe písomnej žiadosti poškodeného. Až za predpokladu, že predbežné prerokovanie nároku nevedlo k náprave narušených vzťahov medzi žiadateľom a orgánom, možno po uplynutí zákonnej lehoty na predbežné prerokovanie, uplatniť nárok na súde v občianskom súdnom konaní.

Aj keď štát objektívne zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, musia byť splnené tri základné podmienky, a to musí byť preukázaná existencia nesprávneho úradného postupu, vznik škody, príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

K nesprávnemu úradnému postupu podľa tvrdenia žalobcov malo dôjsť tým, že súd (pozn. sudcu.: Okresný súd Michalovce) a súdny komisár neoprávnene a nezákonne nezahrnuli do dedičskej podstaty po poručiťelke parcelu registra „E“ č. XXX, nachádzajúcu sa v k. ú. X. B. C., kde sa mal údajne nachádzať zdroj pitnej vody. Dokazovaním však nebolo preukázané, že sa na uvedenej parcele nachádzal zdroj pitnej vody (Správa Okresného úradu Michalovce, Katastrálny odbor). Z dedičského konania vyplynulo, že zdroj pitnej vody sa mal nachádzať na inej parcele č. XXXX. Tá bola vytvorená geometrickým plánom, ale nie z parcely č. XXX vedenej na LV č. XX k. ú. X. B. C.. Ani v prípade právnej predchodkyne X. V. nebolo preukázané, že by predmetom aktív dedičstva mala byť parcela so zdrojom pitnej vody, pretože poručiťelka X. X., G.. T., B.. XX.XX.XXXX, Z.. J. XX.XX.XXXX, bola evidovaná ako podielová spoluvlastníčka k nehnuteľnosti parcely č. XXX - trvalý trávny porast - lúka v podiele 3/15 - iny na LV č. XX k. ú. X. B. C., titulom kúpy pôvodne evidovanej v pozemnoknižnej vložke č. XXX k. ú. X. B. C.. Výlučným vlastníkom parcely C-KN č. XXXX/XX, ktorá bola prečíslovaná rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu Michalovce dňa 22.02.2010 na parcelu č. C-KN XXXX, sa stala Obec X. B. C., na základe kúpnej zmluvy zo dňa 28.02.2001. Parcela bola po kúpe zapísaná na LV č. XXXX. Pokiaľ nebola do aktív dedičstva zahrnutá parcela nepatriaca do majetku pôvodnej poručiťelky X. X. a následne poručiťelky X. V., nemohol sa súd, ani súdny komisár, dopustiť nesprávneho postupu v konaní. V prípade, že sa žalobcovia domnievajú, že vlastnícky stav je nesprávny, nie je možné to riešiť v konaní o náhradu škody, ale v osobitnom súdnom konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti.

Keďže zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nevymedzuje skutočnú škodu a ušlý zisk, súd vychádzal z úpravy ust. § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Skutočnou škodou sa rozumie ujma, ktorá znamená zmenšenie majetkového stavu v porovnaní so stavom pred škodovou udalosťou a znamená hodnoty, ktoré treba vynaložiť, aby bola vec uložená do predošlého stavu. V prípade nesprávneho postupu by sa škoda mohla definovať ako škoda spočívajúca v poskytnutí finančných prostriedkov na úkony štátneho orgánu, alebo na náhradu trov konania, ktoré boli v dôsledku nesprávneho postupu zbytočne vynaložené. Ušlý zisk predstavuje zmarený majetkový prospech, ktorý bolo možné očakávať, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu a ktorý nebol dosiahnutý v dôsledku škodovej udalosti.

Žalobcovia počas konania nepreukázali vznik skutočnej škody ani ušlého zisku, pretože z prebiehajúceho dedičského konania č.k. 10D/124/2010 (pôvodne D/575/96) nevyplýval žiaden konkrétny majetkový úbytok ani zmarený majetkový prospech, ktorý by dokázali žalobcovia reálne vyčíslieť, už s ohľadom na zákonný podiel z dedičstva, ktorý predstavoval v prípade X. V. 1/12-inu z výmery asi 7267 m².

Je nepochybné, že po X. V. nadobudli majetok z dedičstva žalobcovia, (aj pôvodný žalobca v 2.rade) podľa Osvedčenia č.k. 9D/117/2010, v rozsahu dedičských podielov aj k časti nehnuteľnosti v k. ú. X. B. C., vedenej na LV č. XX v podiele 2/120 - iny. Vznik škody v dôsledku nesprávneho postupu žalovaného nebol preukázaný.

Nemajetkovú ujmu bolo možné uplatniť až za účinnosti Zákona č. 514/2003 Z.z., za stanovených zákonných podmienok. Za stavu, keď nebol preukázaný vznik škody, nemohla reálne vzniknúť ani nemajetková ujma, a to ani za stavu, ak by bolo možné aplikovať príslušné ustanovenie Zákona č. 514/2003 Z.z. Nemajetkovú ujmu súd z uvedeného dôvodu nepriznal.

Keďže žalobcovia v priebehu dokazovania tvrdili, že štát sa obohacoval na úkor ich matky, súd z opatrnosti posúdil nárok aj z hľadiska prípadného bezdôvodného obohatenia, podľa príslušných ustanovení § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Bezdôvodné obohatenie je v ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka konštruované ako záväzkový vzťah medzi tým, kto sa na úkor iného obohatil, a tým, na úkor koho sa niekto obohatil. Ten, kto sa bezdôvodne obohatil, je povinný bezdôvodné obohatenie vydať tomu, na úkor koho sa obohatil. Tvrdenie žalobcov, že štát sa obohacoval na úkor ich matky tým, že využíval parcelu s pitným zdrojom, nebolo dokazovaním preukázané. Žalovaný nie je vlastníkom parcely C-KN č. XXXX/XX, na ktorej sa mal

údajne nachádzať zdroj pitnej vody, vlastníčkou je Obec X. B. C.. Nie je teda daná pasívna legitímácia štátu - žalovaného, v prípade bezdôvodného obohatenia.

Zhodnotením vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobcovia nespĺnili zákonné podmienky na preukázanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy z titulu nesprávneho úradného postupu. V neexistencii nesprávneho úradného postupu škoda nevznikla a tým nie je preukázaná ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym postupom a škodou. V prípade bezdôvodného obohatenia, nebola daná pasívna legitímácia žalovaného. Z týchto dôvodov súd žalobu zamietol v celom rozsahu.

O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O. s. p., v zmysle ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

V danej veci mal úspech žalovaný, ktorý si neuplatnil náhradu trov konania, z toho dôvodu súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie, v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Košiciach, prostredníctvom tunajšieho súdu.

Podľa ust. § 205 ods. 1,2 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.